

דיני ומנהגי בין המצרים, ט' ימים וט' באב

תענית

משנה כו, ב: משנכנס אב ממעטין בשמחה. שבת שחל תשעה באב להיות בתוכה – אסור מלספר ומלכבס ... ערב תשעה באב – לא יאכל אדם שני תבשילין. לא יאכל בשר ולא ישתה יין.

ל, א: תנו רבנן כל מצות הנוהגות באבל נוהגות בתשעה באב, אסור באכילה ובשתיה, ובסיכה ובנעילת הסנדל, ובתשמיש המטה, ואסור לקרות בתורה ... משום שנאמר פקודי ה' ישרים משמחי לב.

יבמות מג, א

שבת שחל תשעה באב בתוכה – אסור לספר ולכבס ... קודם הזמן הזה, העם ממעטין בעסקיהם מלישא ומליתן, מלבנות ולנטוע, ומארסין אבל לא כונסין, ואין עושין סעודת אירוסין.

שו"ע סי' תקנא

ב מר"ח עד התענית ממעטים במשא ובמתן ובבנין של שמחה ... ואין נושאים נשים ואין עושין סעודת אירוסין... הגה, ונוהגין להחמיר שאין נושאים מי"ז בתמוז ואילך, עד אחר ט' באב.

ג שבוע שחל בו תשעה באב, אסורים לספר ולכבס ... הגה: ואנו נוהגין להחמיר בכל זה מתחלת ר"ח עד אחר התענית.

ד הגה, ונוהגין להחמיר מתחלת ראש חודש לענין כיבוס, אבל תספורת נוהגים להחמיר מי"ז בתמוז.

ט יש נוהגים כו שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין בשבת זו ... ויש שמוסיפין מראש חודש עד התענית, ויש שמוסיפין מי"ז בתמוז.

שו"ע סי' תקנב

א ערב תשעה באב לא יאכל אדם בסעודה המפסקת, שאוכלה אחר חצות, בשר, ולא ישתה יין ולא יאכל שני תבשילין.

ג אפילו בשל מין אחד בשתי קדרות מקרי שני תבשילין. וכן יש להחמיר וליזהר משני מינים בקדירה אחת, אא"כ הוא דבר שדרכו בכך כל השנה כגון אפונין (מיני זרעונין ובלע"ז ציצר"י) שנותנים עליהם בצלים וביצים; ותבשיל הנעשה מדבר שנאכל כמות שהוא חי, מקרי תבשיל לענין זה.

ד מותר לאכול פירות כשהם חיים, אפילו כמה מינים.

ה נוהגים לאכול עדשים עם ביצים מבושלים בתוכם, שהם מאכל אבלים. **הגה:** ויש נוהגים לאכול ביצים קשים, שהוא ג"כ מאכל אבלים.

ז נהגו לישב על גבי קרקע בסעודה המפסקת (ואין צריך לחלוץ מנעליו).

שו"ע סי' תקנג

א אע"פ שאכל סעודה המפסקת, מותר לחזור ולאכול אלא אם כן קבל עליו בפירוש שלא לאכול עוד היום.

ב הג"ה: ונהגו שלא ללמוד בערב תשעה באב מחצות ואילך, כ"א בדברים המותרים בתשעה באב.

שו"ע סי' תקנח

א בתשעה באב לעת ערב הציתו אש בהיכל ונשרף עד שקיעת החמה ביום עשירי, ומפני כך מנהג כשר שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין בליל עשירי ויום עשירי. **הגה:** ויש מחמירין עד חצות היום ולא יותר.

שו"ע סי' תקנט

ג ליל תשעה באב ויומו, יושבים בבית הכנסת לארץ עד תפלת מנחה.

ס' המנהגים – חב"ד ע' 47

אחר חצות היום ואחר סיום הקינות – יושבים על הכסא כרגיל.

במנחה: לובשים טלית ותפילין ... שיר של יום, אין כאלקינו, וכל השיעורים השייכים לשחרית.

תורת מנחם תשד"מ ע' 2356

מצינו דבר נפלא בשער הכוונות (ענין תשעה באב), וז"ל: מה שנהגו ביום ט"ב במנחה לומר פסוקים של נחמות, וגם לקום ולשבת על הספסלים למעלה, ואדרבה, נראה מן התלמוד בבלי כי לעל ערב הציתו אש בהיכל ביום ט"ב, ונשרף בעת המנחה, וכפ"ז הי' ראוי להחמיר במנחה יותר מבשחר ... ונלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל טעם אחר, והוא, כי אז במנחת ט"ב נולד המשיח, הנקרא מנחם, כנזכר במדרש איכה רבתי".